Buntownicy i celebryci

To druga edycja festiwalu po rozstaniu się władza miasta ze Zbigniewem Brzozą, uznanym reżyserem, pedagogiem, który był dyrektor Ł4K przez cztery lata. Rok temu festiwal ponownie wszedł pod skrzydła Centrum Dialogu im. M. Edelmana (wcześniej był przy Muzeum Miasta Łodzi). Rok temu, po rozstaniu z Brzozą w aurze sporu o charakter programu i dotację, program festiwalu powierzono czwórce kuratorów: Marcin Tercjak – muzyka, Teresa Latuszewska-Syrda – street-art, Przemysław Owczarek – literatura i miasto, Jakub Pocari – teatr. Z tego grona pozostała pierwsza dwójka, ale liczbę kuratorów zmniejszono do trzech. Ostatnim jest Agnieszka Zawadowska, autorka scenografii i kostiumów do przedstawień i filmów (m.in. „Ubu króla" Piotra Szulkina), współautorka konferencji naukowych. Za program edukacyjny odpowiada zaś Joanna Podolska, dyrektor Centrum Dialogu im. M. Edelmana. Na budżet tegorocznej edycji składają się: miejskie dofinansowanie w wysokości 1 200 000 złotych, dotacja Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 400 000 złotych oraz dotacje od partnerów i sponsorów. Co przygotowali organizatorzy?

Już pierwszego dnia, 7 września, na scenie na Starym Rynku wystąpią Kayah, L.U.C., Bovska, Grubson czy Zeus. W ramach projektu Rebel Babel Ensemble wsparci zostaną między innymi przez orkiestry reprezentacyjne łódzkiego MPK i Poczty Polskiej. Wcześniej wystąpi Balcanscream, grupa grająca bałkański mix jazzu, sampli i hip-hopu. Nad rynkiem pojawi się natomiast SPREAD – instalacja autorstwa Adama Cieślaka i Bartka Świąteckiego, a porządku pilnować będą SuperCops, czyli performerzy z Izraela. Najmłodsi w mini miasteczku, przygotowanym przez mBank – sponsora festiwalu i jego mFundację, zmierzą się z wyzwaniami matematycznymi i powalczą o nagrody.

– *Przygotowaliśmy warsztaty matematyczne, które pomogą okiełznać dzieciom i rodzicom tę dziedzinę nauki, „buntowniczą", bo niekiedy trudną i zawiłą. Jako pionierzy w pewnych dziedzinach bankowości uważamy postawę „buntowniczą", za bliską nam* – postanowiliśmy być w Łodzi wbrew pewnym trendom – przyznaje Rafał Jakubowski dyrektor marketingu detalicznego mBanku. O tym, jaką filozofią kieruje się mBank we wspieraniu wydarzeń kulturalnych, dodaje zaś: – *Łódź Czterech Kultur pasuje do nas, bo to wydarzenie o charakterze kosmopolitycznym, nie zamyka się, ale ceni kulturę otwartości, szerokie myślenie. Dlatego też wspieramy, już poza Łodzią, Akademię Sztuk Przepięknych podczas Festiwal Woodstock (teraz nazywa się Pol'and'Rock Festival), jako miejsce, gdzie mówi się o wartościach, gdzie spotykają się przedstawiciele różnych dziedzin, których można uznać za autorytety w swych dziedzinach.*

Dwie strony żelaznej kurtyny

W sobotę (8 września) performans-instalację zaprezentuje Anna Baumgart. Wraz z 55 innymi kobietami zasiądzie przy stole na scenie w Teatrze Nowym im. K. Dejmka, by wskazać najważniejsze dla naszego regionu kobiece postaci i rozmawiać o aktualnej sytuacji kobiet w Polsce. W Art._Inkubatorze w Fabryce Sztuki otwarta zostanie zaś główna wystawa festiwalu, „Biegnij. Stary świat jest za tobą". Jej kuratorką jest Agnieszka Zawadowska, która wykorzystując filmowe kadry i etiudy studentów łódzkiej Szkoły Filmowej z lat 60. i 70., a także cytaty literackie czy fragmenty reklam, zbuduje ona pejzaż dekady lat 60. i 80. – w ówczesnej Polsce Ludowej i za żelazną kurtyną. W klubokawiarni Format, która sąsiaduje z Art._Inkubatorem, odbędą się trzy koncerty o wspólnym tytule „Na Wschód". Wystąpią: rosyjski duet AIGEL, Igor Boxx z projektem Fiodor (inspirowanym twórczością Dostojewskiego), a w dj-skim secie Konstatnty Usenko, muzyk, ale też autor książek o rosyjskiej kontrkulturze.

Ł4K to tradycyjnie już działania edukacyjne i spotkania, odwołujące się do wielokulturowej historii

miasta. Centrum Dialogu im. Edelmana przygotowało bogaty program lekcji dla uczniów w różnym wieku. Całe rodziny mogą się wybrać na wędrówkę szlakiem otwartych świątyń, wysłuchać wykładów i poznać cztery wielkie wyznania, które budowały Łódź. Zainteresowani lepszym rozpoznaniem lokalnego kontekstu tytułowego buntu mogą wziąć udział w panelach dyskusyjnych, poświęconych włókniarkom łódzkim i łódzkiej kontrkulturze.

Religia dla buntowników

– *Skupiając się w tym roku na czterech wyznaniach, nie tylko zaprezentujemy je, ale też pokażemy, gdzie w religii jest miejsce na bunt* – zapowiada dyrektor Joanna Podolska. – *W archikatedrze pokazana zostanie instalacja o czterech kulturach wraz z oprowadzaniem. W kościele protestanckim, pw. św. Mateusza, odbędą się koncert organowy i spotkanie z proboszczem świątyni. Cerkiew na ul. Piramowicza, jak rok temu, zaprosi na koncert chóru prawosławnego – rok temu połowa zainteresowanych, około trzystu osób, musiała słuchać go poza murami świątyni, która nie jest tak duża, by pomieści wszystkich. Z kolei Gmina Wyznaniowa Żydowska w Łodzi zaprosi do domu przedpogrzebowego na wykład rabina i wystawę o chasydach. Natomiast przez cały tydzień dzieci i młodzież będą mogli uczestniczyć w lekcjach naszych edukatorów o łódzkich buntownikach. Dwa panele tematyczne, które poprowadzi XX z Programu III Polskiego Radia, poświęcone będą kontrkulturze w muzyce i literaturze oraz łódzkim kobietom buntowniczkom.*

Niedziela, 9 września, to przede wszystkim gwiazdorski koncert „Serge Gainsbourg", który odbędzie się w Teatrze Muzycznym w Łodzi z udziałem między innymi Marii Peszek, Darii Zawiałow, Tymona Tymańskiego, Fismolla i Tomka Makowieckiego. Wcześniej, w Muzeum Miasta Łodzi studenci z Rosji zagrają spektakl „Turgieniew w Polsce", a w Ośrodku Propagandy Sztuki otwarta zostanie wystawa fotografii Clausa Friedricha Rudolpha i rzeźb Tanyi Krylovej. Jeszcze wniedzielę warszawski Teatr Dramatyczny i Malabar Hotel pokażą w Teatrze Lalek Arlekin „Tutli Putli", oparte na dramacie Witkacego.

W radiu, w teatrze, na rynku

Kolejne dni tygodnia to kolejne wydarzenia. W poniedziałek, 10 września, w Studiu im. H. Debicha w Radiu Łódź nastrojowy koncert w jidysz Libelid, w wykonaniu Oli Bilińskiej z zespołem, a w piwnicach okazałej kamienicy Pinkusa (róg Kościuszki i Zielonej) wernisaż wystawy „Pusto-stan" nienawiści Karoliny Wiktor. Wtorek to premiera spektaklu Agnieszki Jakimiak „Gala `68. Wolność to luksus", wyprodukowanego we współpracy z Teatrem Nowym. Wieczorem w Fabryce Sztuki wystąpi legenda łódzkiego undergroundu – JUDE.

W środę i czwartek Republikański Teatr Dramaturgii Białoruskiej z Mińska (był już rok temu) pokaże sztukę „Kariera doktora Rusa", zainspirowaną postacią Franciszka Skaryny. W czwartek, zobaczymy „Dybuka", głośny spektakl Mai Kleczewskiej z Teatru Żydowskiego w Warszawie.

Drugi piątek festiwalu to czas Dakh Daughters z Ukrainy. Do Teatru Nowego powinni wybrać się ci, którzy lubią energetyczne połączenie teatru, kabaretu, burleski, słowa mówionego, tradycyjnego śpiewu, punka i sztuk wizualnych. Piątkowy wieczór zakończy się w Hotelu Grand, gdzie na potańcówkę zaprasza Big Band Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi. Tam też w sobotę będzie można wziąć udział w grze miejskiej „Kładę cię teraz do snu", przygotowanej przez Stowarzyszenie Topografie. Po rozgrywce można się przenieść na Pasaż Schillera, gdzie Klinika Lalek zaprezentuje „Cyrk Tarabumba".

Sobotni wieczór publiczność spędzić może na premierowym koncercie Hani Rani i Christiana Loefflera. Program NEST, łączący muzykę klasyczną z elektroniczną powstaje specjalnie dla Ł4K.

Dzień zakończy widowiskowy podniebny site specific „Lepiej”, przygotowany przez grupę LineAct tak, by korespondował z przestrzenią Starego Rynku.

Ostatniego dnia Ł4K, w niedzielę 16 września, na Rynku Włókniarek Łódzkich w Manufakturze francuski teatr Pipototal uruchomi imponujące machinarium w barwnym i radosnym programie dla całych rodzin. Festiwal zakończy podwójny koncert. W Teatrze Nowym wystąpi najpierw Ania Rusowicz z najnowszym projektem niXes, a następnie izraelska kompozytorka i wokalistka Efrat Cohen z formacją Fafa Galoure.

Niektóre z wydarzeń są biletowane lub wymagają rezerwacji, szczegółowe informacje na ten temat można znaleźć na stronie www.4kultury.pl.